

Drukker-Uitgeverster
Am: Maatschappij HET LICHT
 bestuurder:
P. DE VISCH, Ledeberg-Gent
 .. REDACTIE ..
 ADMINISTRATIE
HOOGPOORT, 29, GENT

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij. — Verschijnende alle dagen.

ABONNEMENTSPRIJS
BELGIE

Drie maanden. fr. 3.25
 Zes maanden. fr. 6.50
 Een jaar. fr. 12.50
 Men abonneert zich op alle postburelen
DEN VREEMDE
 Drie maanden (dagelijks verzonden). fr. 6.75

HET VERPLICHTEND ONDERWIJS

«Men mag de huid van den beer niet verkopen alvorens hem geschoten te hebben» Alweer een spreekwoord en nog wel een waarwoord.

Het staat vast en zeker dat na den bloedigen oorlog, hier ten onzent, een groote schoonmaak zal plaats hebben. Niemand twijfelt daar nog aan en iedereen neemt gretig aan dat het hier en daar wel een beetje, erg, vuil is, antihygiënisch zelfs, niet-tegenstaande de overvloedige gezondheidscommissies.

Het verplichtend onderwijs zal en moet in België ingericht worden. Dit is, weliswaar, voor ons landje een ultra-moderne instelling, alhoewel het in andere landen zoals: Duitschland, Frankrijk en Nederland eeds tot de verouderde wetten behoort. Wij zijn ten achter, ver ten achter op het gebied van onderwijs inrichting, daar al niet aan te twijfelen. Wij moeten Vooruit, ja «Vooruit».

In de hedendaagsche maatschappij wordt steeds meer en meer kennis gevraagd. De wetenschap speelt nu in alles een groote rol. Zonder geleerdheid, geene bekwaamheid, geen werk, geen geld; niets dan armoede, ellende, ontbering. De moderne werkmans is niet meer een automaat; hij moet kunnen denken, beoordelen, besluiten; in één woord: hij moet geleerd zijn.

De landbouwer van vroeger, is niet meer de domme boer van voorheen. Landbouwkunde is een groote, diepe wetenschap, thans noodzakelijk.

Het is op de scholen dat men den grondslag der wetenschap opdoet. Dus natuurlijk besluit, het kind moet naar school. Het verplichtend onderwijs moet bestaan. Als België is zoo dom toch niet om die heesnis niet te begrijpen en juist daarom is de fout onzer tegenstanders een gruwel, een moorddaan met verkrachting, geplegd, wetens en wilens op 't volk, op de massa.

Wat wordt niet gedaan voor het vee? Verplichte hengst- en stierenkeuring, premien, gedenkpenningen, kransen, linten, in alle kleuren van den regenboog, diploma's in gulden lijsten voor het vette varken, voor het zwaarste konijn, den hoogsten bok en stutti quanten.

Heden O tempora, O mores, pocht men meer met gedresseerde honden en apen dan met geleerde menschen!!!

Het verplichtend onderwijs tot op een vastgestelden leeftijd, dat is de eerste stap. Een ongeletterden meer, maar aan allen, onder uitzondering, aan arm en rijk, hooger leer, hooger leven.

Het is aller treurigst te bestatigen hoe weinig vakboeken er in België zijn, de meeste komen van elders, zijn daarom duurder en niet in 't bereik van elkeen. Weinig vakboeken, weinig vakmannen, dit is eene rechtstreekse verhouding, die niet weg te schijven is. Ons Vlaanderen krioelt van lichters en novellisten, dat is heel mooi, maar dat alles brengt geen aarde aan den rijk, geen brood op de plank. Vergelijk den prijs van een vakboek met die van een ander gedichten en de oogen zullen u open gaan.

Een eenvoudig modeblad, 10 bladzijden, kost twee à drie frank en voor diezelfde prijs heeft men duizenden verzen. Oordeel zelf.

Gedurende onze internationale tentoonstelling hebben wij allen opgemerkt dat de meeste vakmannen, vreemdelingen waren. Wie twijfelt nu nog aan de noodzakelijkheid van een verplichtend onderwijs.

Zelfs de drukkers, in 't algemeen staat, tegenstaande hare vrijheid, tamelijk achter dan die onzer geburen. Wat hebben die dagbladen, gedurende de eerste oorlogsperiode, zich laag gedragen of hunne lezers als uilskuiken aanzien.

Iedereen begrijpt dat men veel onheilen moet verwachten het volk langzaam tot het ongeluk voorbereiden. Maar liegen dat het traakt, maakt de massa wantrouwend, achterdochtig.

Een voorbeeld onder duizenden: Den dag, dat het Duitse heir zijn intrede te Gent deed, toen honderden menschen 't buurttrampje naar Ursel bestormden, werd er nog een dagblad verkocht met root nieuws: «Antwerpen houdt stand, en er is nog hoop».

Ja, dat uitzinnig vluchten heeft voor oorzaak de lage pers, die door hare roman-

tische verhalen, het hoofd der lezeressen op hol gebracht had.

Verplichtend onderwijs is de eenige wonderzalf voor al deze maatschappelijke wonden.

De tweede en volgende stap op 't gebied van onderwijs is het officieel. Want zoolang het onderwijs niet officieel is, zijn de inbreuken op dit gebied uiterst menigvuldig en onmogelijk te verbeteren. Men mag niet overdrijven en denken dat de officiële scholen, alleen de goeden zijn. Neen, dat is verkeerd, dat is niet logisch.

Maar er bestaan in het vrije onderwijs, niet tegenstaande toezicht, groote misbruiken, ja zelfs vandaan.

Het onderwijs, en dat der jeugd vooral, is zeer gewichtig, veel te gewichtig om er alleenlijk een geldklopperij, een uitbuitingsmiddel van te maken. Er bestaan, o schande, inrichtingen, die echte soepwinkels zijn.

Het onderwijs is een apostolaat; de onderwijzer, een zendeling; die het goede zaad uitwerpt, het doet ontkiemen, het beschermt en veelvuldige vruchten doet voortbrengen. O drierwerf heilige roeping!!!

De meester in de school vormt het kind, den toekomstigen man of vrouw, het huisgezin van morgen, de natie der toekomst. Eerbied voor hem!

Maar hoe ellendig is hij die zijne roeping verwaarloost; op hem zijn de woorden van Christus van toepassing: «Bind hem een molensteen om den hals en werp hem in 't diepste der zee».

De groote leus van 't vrije onderwijs is dikwijls: «Het doel heiligt de middelen». Al te streng mag het toezicht er niet zijn. Hoe beter het de kinderen bevalt des te langer blijven zij, des te meer dweepen zij met de inrichting en verkondigen haar lof alom. Soms is het bestuur bij een begane misstap officieel verantwoordig, maar het blijft bij zedelijke verantwoordig.

De leerling wordt een klant, een geldopbrengend wezen: Hoedje af, a. u. d. l. Daarentegen de meester, kast geld, hij is dus schadelijk.

Wat is een schip, zonder roer! Wat is een huis, zonder basis?

Wat is een school, zonder orde! Beuzel! Komedie!

Het kind is slim, fijn opmerker en weet weldra, zijn verkregene hoogschatting te doen gevoelen; het bestuur moet tegen wil en dank zijn grillen voldoen. Aangezien in 't vrije onderwijs, veelmaal geld, de hoofdzak is en het leeren slechts bijzaak, laten de leerkrachten soms veel te wenschen over. Goede waar, kost duur!

«Woorden wekken, voorbeelden strekken».

Kunt ge geloooven, niet in het land der Zoulous, dat in het vrije middelbaar onderwijs, leeraressen bestonden, die 400 frank per jaar wonnen, met 32 uren les per week.

Gij haalt de schouders op! Ik zweer 't u, bij goden en menschen, met de hand op 't hart, bij mijn ziel en zaligheid, zou Multatuli zeggen.

Geld is hoofdzaak, onderwijs bijspijs.

— Kunt gij begrijpen niet in de Congo: dat van kindermeid tot portierster en zonder verdere studiën eensklaps iemand in professor van mathematische wetenschappen en talen herschappen wordt en doceert ex cathedra».

— Gij proest 't uit van lachen!

— Welnu, ik zweer 't u, bij goden en menschen, net zooals te voren. Geld is hoofdzaak, geld is bijspijs.

Kunt gij u in uwe verbeelding voorstellen, niet bij Philipijnen, eene klas, bestaande uit jongens van 8 jaar tot en met 18 jaar en tevens in dezelfde kamer, meisjes van 11 jaar tot en met 18 jaar. Aan allen het zelfde onderricht, op den zelfden tijd, door dezelfde leerkracht!

Gij verbleekt, gij wordt ongesteld, gij schudt radeloos het hoofd. Welnu, ik zweer het u op Multatuli's wijze.

Verdere bewijzen zijn voorloopig overbodig. Wie nog twijfelt aan de noodzakelijkheid van verplichtend onderwijs is stekelblind.

Wat 't Vrije onderwijs betreft, 't is ook goed, daar, waar geen kinderzielen gedood worden.

«De Batavier»

van het komiteit dat we willen antwoorden, en dit is gemakkelijk: In gansche het artikel is over hen niet gesproken!

Bij ons is nooit de gedachte opgekomen de schuld van dien treurigen toestand op de heeren van het komiteit te leggen.

Onze afgevaardigde en wij allen weten zeer goed dat het voedingscomiteit zijn beste doet en dat het voor den oogenblik onmogelijk is aan de stad meer steun te geven.

Maar er zijn hogere machten, andere besturen, die zouden hebben moeten tusschen komen.

Onze grief, heeren van het voedingscomiteit, ging vooral tot onze landsbestuurders. Wat hebben zij gedaan ten bate van het noodlijdende volk? Welk wetsvoorstel of welke budgetten hebben onze katholieke regeerders ter beschikking gesteld van die gemeente of openbare besturen die zich in de huidige omstandigheden als de «voedstervaders» der arbeiders moeten aanstellen? Hebben onze regeerders eenig bewijs van vooruitzicht of liefde tot de armen en ellendigen getoond? Neen! Niets werd gedaan!

En ziedaar, wat het doel van ons artikel en der vele anderen was, die den treurigen toestand van Arm-Vlaanderen bespraken.

Wij wilden eenzijdig de aandacht trekken van al diegenen welke bezitten en meer kunnen doen voor de noodlijdenden, en anderzijds bewijzen dat de klerikale regeering niets deed voor ons ergst geteisterde volk in de hoop dat toch eene stem van menselijkheid en recht in hun hart zou opgaan om het leven van duizenden der zoo hongerlijdende arbeidende klasse te redden.

En nu, heeren van het Komiteit is het woord aan u! Gij verkeerdet in de onjuiste meening dat wij uw werk beknibbelden. Bovenstaande verklaring bewijst het tegenovergestelde. Maar toch richten wij de vraag tot u: is de steun die onze arme klasse verleend wordt voldoende? Wij zeggen neen, en wij zijn tevens innig overtuigd dat gij met ons takkord zijt.

Hewel onze vraag is: verheft uwe stem naast de onze en wij zijn verzekerd dat, hoe moeilijk de omstandigheden ook zijn, er middelen zullen gevonden worden die u en ons in de gelegenheid zullen stellen mijne geteisterde klasgenooten het leven toch wat hoopvoller te maken, ondanks de beroerde tijden welke wij beleven.

«O, was het maar altijd oorlog!»

Door ALA

Uit het Finsch vertaald door
 Ds. M. VAN LEEUWEN, Aardswoud

«Oorlog! Oorlog! klonk het door de groote hoofdstad van Heilig Rusland. De oorlogsdrift sleepte alles mee; betuigingen van vaderlandsliefde werden alom vernomen. De verkoopters van dagbladen werden omringd door op nieuws beluste scharen, die het oorlogsnieuws gulzig verslonden.

De bewoners van buitenverblijven begonnen midden in de schoonste zomermaand in een aanhoudenden stroom naar de stad terug te keeren. Plotseling was alle arbeid uit het gewone, dagelijksche spoor gerukt.

Maar Petrograd is groot — het is een wereldstad. Terwijl men in de binnenstad weet van het woelen van de wereldkoorts, zijn er in de achterbuurten menschen, die onwetend zijn van een onverschillig voor de gebeurtenissen.

Anna Petrovna woude met haar zoon Mikael in een afgelegen deel van Petrograd. Beide waren zij reeds oudachtige menschen, de moeder 55 en de zoon 26 jaar. De vader was al sedert jaren dood. Mikael werkt in een fabriek en zijne moeder bestierde de huishouding.

Dit werk viel haar zwaar genoeg want Anna Petrovna was klein, gebocheld, een prooi van jicht en andere zieklijkheden.

Maar dit was geenszins het ergste. Mikael, die was met recht een smartekind, slachtoffer van wijn en sterken drank als hij was. En wanneer hij nu, telkens als hij gedronken had, maar rustig zijn roes uitsliep, dan zou het nog niets geweest zijn. Maar het scheen alsof de geesten des afgronds in den man kwamen wonen, als hij dronken was. Hij twistte en zocht ruzie zonder eenige reden. Hij schreeuwde, vloekte, braakte verwenschingen uit, stampte met den voet, sloot met de vuist op tafel — sloeg somtijds zijne ziekelijke moeder. En het is niet te verwonderen, dat zij met korte tusschenpoelen van woning moesten veranderen. Want te Petrograd wonen meerdere behoeftige gezinnen in dezelfde woning en moet het eene door de vertrekkende van het andere gaan. Door Mikael kregen de burens meermalen geen nachtrust. Zij moesten den woest gemaakten man vasthouden en smeecken en de moeder verdedigen tegen de aanvallen van haar zoon.

't Was op een zoelen avond in de eerste helft van Augustus. Anna Petrovna had voor den Zondag de woning gereinigd, schoone lakens op de bedden gelegd, de pan-

toffels en andere kleinigheden ordelijk onder de bedden geplaatst, een schoone krant als kleed over de tafel gelegd, het zilveren voetstuk van het moedergodsbeeld gepoetst, een nieuw hart er opgelegd en olie gedaan in de lamp, die voor het godsbeeld stond. Ook het eten was klaargemaakt.

Vermoeid door het werk, was zij op haar bed gaan liggen en wachtte op de thuiskomst van haar zoon.

Zij dacht bij zichzelf: «Hield hij zich nu maar kalm!» Maar hij zou natuurlijk wel weer wat aan te merken hebben.

Buiten hoorde zij de deur openen. Anna Petrovna stond haastig op. «Dat is hij,» Mikael kwam de kamer binnen.

Maar wonderlijk. Hij was niet dronken. En hij had ook geen flesch bij zich.

Mikael ging zwijgend zitten eten. Toen hij verzadigd was, nam hij een krant uit zijn zak en verdiepte zich daarin. Na een poosje zei hij tot zijn moeder: «Steeh het vuur onder den theeketel aan, en hier is geld om wittebrood te koopen».

Anna Petrovna gehoorzaamde zonder iets te zeggen. Mikael zag naar het werk van zijn moeder. «Lieve tijd,» dacht hij, wat schijnt mijn arm moedertje zich meelijkt te bewegen. En toen hij dit zag, was het alsof zijn hart begon te bonzen. «Goeie God, goeie God, wat ben ik een barbaar geweest, deze gedachte maakte mijn gemoed vol. Hij zei tot zijne moeder:

«Moeder, ik zal zelf wel naar den bakker gaan, terwijl gij het theewater klaar maakt. 't Is buiten zoo donker. 't Waait zoo. Gij zoudt kunnen struikelen.»

«Waar is Mikael nu heengegaan?» vroegen de burens aan Anna Petrovna.

«Hij zeide, dat hij naar den bakker zou gaan, maar zou hij misschien niet brandewijn zijn gaan halen? antwoordde deze aan de vragers.

— Dat zal Mikael nu wel niet kunnen

krijgen, zeiden de burens, want de keizer heeft den verkoop van sterken drank verboden, toen de oorlog uitbrak.

Mikael keerde rechtstreeks van den bakker terug en in langen tijd hadden moeder en zoon niet zulk een blijden, gelukkigen avond doorgebracht.

Nu brak er een gelukkigen tijd aan in het leven van Anna Petrovna. Een betere jongen dan Mikael was er nauwelijks te vinden. Het scheen, alsof alle boosheid en slechtheid was veranderd in goedheid en haatelijkheid. Mikael trachtte op allerlei wijze zijn klein moedertje te helpen en verlichtte haar arbeidslast.

«'t Is wonderlijk, merkwaardig!» verbaasden zich ook de burens.

Maar Anna Petrovna was gelukkig: Zij loofde God, die hare gebeden had verhoord en zij was zoo dankbaar jegens den keizer, die den verkoop van sterken drank had verboden. Met warmer gevoel dan tevoren sloeg zij een kruis voor het godsbeeld.

Op zekeren dag vertelde Wanja, een buurling, dat hij in de stad gehoord had, dat de drankwinkels weer geopend waren.

Anna Petrovna werd bleek. Zij voelde een zwaren druk op haar borst. Zij moest zich vasthouden om niet te vallen.

«Heer, Heer, wat zal er nu weer komen, jammerde zij. Die stakker kan zich niet bedwingen, als hij eens geproefd heeft».

Maar het was slechts een gerucht. De winkels bleven gesloten. In de kranten werd vermeld, dat de drankwinkels gedurende der geheelen oorlogstijd gesloten moesten blijven.

«O, was het maar altijd oorlog!» riep Anna Petrovna uit bij het hooren van dit nieuws.

«Neen, neen». Zij veraschuwde zichzelf, om dien ondoordachten wensch en zij veranderde hem in: «O, werden de drankwinkels maar nooit weer geopend!»

Europeesche Oorlog

In West-Vlaanderen en in 't Noorden van Frankrijk

Officieele telegrammen:

Uit Duitse bron

Van het algemeen groot-kwartier, 7 ure 's avonds:

«In Fransch Vlaanderen werden de aanvallen afgeslagen; hetzelfde gebeurde in het Noord-Westen van Altkirch waar de vijand belangrijke verliezen onderging.»

» Het Duitse offensief in Polen gaat zijne gewone ontwikkeling voort.»

Uit Fransche bron

PARIJS, 4 Dec. (Reuter.): Het avondcommuniqué deelt mede, dat over het front in zijn geheel geen merkwaardig feit te vermelden valt.

Aan den rechtervleugel maakten wij vorderingen in de richting Altkirch.

Aan de Oostenrijksch-Servische grens

Uit Russische bron

PETROGRAD, 5 Dec. (R. T. A.) Rapport van den generelen staf:

«Op den linker Weichseloever werden op 3 Dec. de hardnekkige gevechten op het front Howo-Lowitsj, evenals op de wegen van het westen naar Lodz en Petrohof, voortgezet.»

» Elders geen wijzigingen van belang. » Op het Kaukasische front geen strijd van beteekenis. »

Aan de Russisch-Poolsche-Galicische grens

Uit Russische bron

PETROGRAD, 3 december. — Officieele mededeeling van den Russischen opperbevelhebber:

«Wij bevinden ons voor buitengewone sterke posities welke de Duitschers met de meeste krachtadigheid verdedigen.»

» Van tijd tot tijd neemt de vijand het offensief en dan volgen verwoede gevechten met de bajonnet.

» Men deelt mij mede dat de vijand versterkingen ontvangen heeft uit twee afdeelingen voetvolk bestaande en eene afdeeling ruitery.

» In de buurt van Klobuzko en Koalin, in de streek van Czestochowa, hebben wij eene vijandelijke versterking ontdekt van eene driedubbele rij verdedigingsbenodigdheden voorzien.»

Petrograd, 4 december, (P. T. A.) van den algemeenen staf:

«Kalmte over het gansche front. In de streek Lovitch gaat de beweging met min hevigheid voort.»

Op 2 december een weinig voor middernacht, trok de vijand in dichte geleerden vooruit en deed een geweldige aanval op onze versterkingen in het noorden van Lodz: hij werd teruggeslagen.

«In de streek van het Zuiden van Krakau, hebben onze troepen Veritchko bezet.»

PETROGRAD, 4 December, (P. T. A.): van den algemeenen staf:

«Het gevecht in de omstreken van Lowitsj gaat steeds voort. Belangrijke vijandelijke sterkten, in meerderheid Duitse troepen die hier in november heengebracht werden.»

» Over het andere gedeelte van het front, langs den linkerover van de Weichsel, zijn geene belangrijke wijzigingen.

» In het Zuiden der Karpathen, hebben russische troepen Bartfeld bezet; zij namen 8 officieren en 1200 soldaten gevangen; 6 mitrailleurzen werden genomen.

OP ZEE

Nog het verlies van den dreagnought «Audacious»

Een marconi-telegram van de lijn Holland-America laat weten aan de «Sticht-sche courant», dat hij op 31 november een telegram ontving aan boord van het schip van hetwelk hij gehecht was, meldende dat de geredde schipbreukelingen van de «Audacious» te New-York waren aangekomen. Deze nieuwstijding werd in de «Marconi-Courant», aan boord verschijnend, medegedeeld.

Het schijnt dus dat opper-dreagnought, «Audacious» wel wezenlijk zou vergaan zijn.

In de Baltische Zee

Het gevaar der mijnen

De Russische regeering heeft aan den ingang der golven van Finland en van Riga mijnen doen leggen. De toegang tot deze twee golven, evenals het uitvaren er van, is aan de vaartuigen verboden.

Rampzalige toestanden in Vlaanderen

Bittere ellende — Zedelijke verlaging van het volk

Aan het Voedingscomiteit van Lokeren

Onze lezers zullen zich het artikel herinneren van verleden Dinsdag: «Rampzalige toestanden in Vlaanderen. De toestand te Lokeren».

In dit artikel hebben we den toestand en de ellende onzer stad weergegeven juist zoals het is, zonder hem te verergeren en ook zonder hem te verhoogen. Ook

heeft dit artikel de algemeene instemming gehad bij de bevolking.

Nochtans heeft het schrijven in het voedingscomiteit eene gansch andere uitwerking gehad en zelfs heeft het onze afgevaardigde moeten bezuren. Er werd hem gezegd dat het eene schande was zoo iets te durven schrijven terwijl de heeren van het komiteit zoo hun best deden om de werkloze arbeiders te steunen.

Het is juist op deze begering der heeren

In Duitschland

De bommen in de fabriek van Krupp

De «Frankfurter Zeitung» is gemachtigd het bericht tegen te spreken, dat door een Engelschen vlieger bommen op de fabriek van Krupp te Essen zijn geworpen. Dit bericht is onjuist en eveneens natuurlijk de uit Engeland daaraan verbonden mededeeling, dat diensentengende in Berlijn groote opwinding heerscht. Uit de Nederlandsche bladen werd hierover voor het eerst iets gehoord.

In

Oostenrijk-Hongarie De cholera

Het gevaar van cholera schijnt te bestaan, in alle gevallen aan de volgende cijfers te oordeelen welke door het «Zeitschrift für Medicinal-beamte» medegedeeld worden:

Van 1 tot op 7 September telde men in Oostenrijk slechts 26 gevallen, in Hongarije 4; in de weken van 26 September op 1 November telde men: in Oostenrijk 98, 160, 175, 413 en 570 gevallen, met 32, 22, 104, 142 en 187 overlijdens; in Hongarije 183, 231, 331, 344 en 347 gevallen, waarvan het tenonderd sterfgevallen niet is aangeduid. Het grootste getal gevallen en overlijdens werden in Galicië vastgesteld, waarvan 241 gevallen en 48 overlijdens onder de zeldzaamste plaats hadden.

In Holland

De typhus onder de vluchtelingen

Het gerucht loopt dat de typhus heerscht onder de Belgische families die te Vlissingen zijn gevlucht. Tot nu toe is dit nieuws niet officieel bevestigd.

Nochtaans verzekert een persoon die van Holland kwam, dat er een twintigtal gevallen zijn, en dat de noodige maatregelen genomen zijn om de uitbreiding er van te keer te gaan.

Vredesgeroer.

Men had gezegd dat Dr Vandyck, minister van de Vereenigde Staten in Holland, door koningin Wilhelmina was uitgenodigd geweest aan president Wilson een ontwerp te overhandigen dat loopt om de vrede te herstellen. M. Dr Vandyck die door M. Bryan, minister van Buitenlandse zaken, te Washington, ontvangen werd, heeft bevestigd deze bewering geloofwaardig.

In Frankrijk

De typhus te Calais

Het gerucht wordt bevestigd als zou de typhus in het Belgisch veldleger ontstaan zijn. Alhoewel de ziekte geen erg karakter heeft, toch zijn alle maatregelen genomen om de verspreiding ervan te beletten. Het Britsch komitee van het Rood Kruis kan een order hebben een gift van 250,000 fr. gedaan om de ziekte te bekampen.

In Italie

De onzijdigheid van Italië

Het bestuur der republikeinse partij heeft besloten hare beweging tegen de regering voort te zetten, en zelfs geen kredieten voor het leger en de vloot meer te stemmen zoolang het niet klaar bewezen

is dat deze kredieten bestemd zijn voor een beweging van Italië tegen Oostenrijk-Hongarije.

Te Milaan heeft zich een maatschappij gevormd een vredelievend doel hebbend evenals het behoud van de onzijdigheid.

In Spanje

De Spaansche onzijdigheid

De voorzitter van den Raad heeft bij de opening der Kamer verklaard dat de regering de strenge onzijdigheid zal behouden. Indien de omstandigheid zou verplichten van houding te veranderen, dan zal het parlement de regering raadplegen.

In de

Vereenigde Staten

Een nieuwe bond

Twee-honderd-vijftig overheden van New York hebben een «Bond van Nationale verdediging» gesticht, met het doel van het diplomatisch korps van den Staat en de Vereenigde wetten te zien aannemen ter bescherming der openbare veiligheid. Eene motie werd aangenomen, in dewelke men president Wilson verzoekt een onderzoek te doen omtrent de wapenpenning der natie. Men vermeent dat, indien de internationale betrekkingen veranderd worden, het onvoorzichtig zijn zou dat de verdedigingsmaatregelen van een overhaastigen maatregel zouden ahangen, volgens de omstandigheden genomen.

In Zuid-Afrika

DE OPSTAND

De gevangenneming van De Wet

LONDEN, 2 December. (Reuter.) Men meldt officieel uit Pretoria dat De Wet is gevangen genomen.

Het is kolonel Brits die De Wet gevangen nam op dinsdag laatst in eene hoeve, op 100 mijlen ten oosten van Mafeking. De Wet, na op 2 November met vier zijner partijgenooten in Transvaal gevlucht te zijn, heeft aan alle vervolgingen kunnen ontsnappen. Hij ging dan het kommando nemen van een kleine groep opstandelingen, in het district Schweizer Renke.

Met deze troepen richtte hij zich in der haast naar het westen, maar werd daar bijhouden achtervolgd. Op 27 November, werd een deel van zijn kommando gevat. Op 2 December werden De Wet en de 52 opstandelingen die nog met hem waren in eene hoeve ingesloten. Hij gaf zich over der weerstand over.

Het is dus kommandant Brits die generaal De Wet kon vatten. Op een twintigtal mijlen van het noorden van Vrijburg, stak deze den spoorweg over. Het is te Vrijburg dat Brits ter vervolging van De Wet optrok.

Hij gelukte er eerst in een kommando van den groep te vatten die door Watmans aangevoerd werd.

De Wet, zoolals men hooger lezen kon, had zich wel naar het westen gewend. Hij vestigde zich op de hoeve Waterburg waar hij omsingeld en aangehouden werd, zonder dat zijne vijftig partijgenooten eenige weerstand boden. Een enkel opstandeling werd gewond.

De vangst werd zeer vergemakkelijkt door een afdeling automobilisten van Wilwatersrand, door kolonel Jordans aangevoerd.

De aanhouding van De Wet heeft allen verwonderd die hem goed kennen.

Het wordt als juist beschouwd dat noch

De Wet noch zijne mannen eenige munitie hadden. Allen waren uitgeput. Men mag ook veronderstellen dat de generaal-opstandeling niet het minst nutteloos bloed heeft willen vergieten. Velen zijn ook zeer van oordeel dat De Wet niet langer den strijd wilde volhouden en dat hij langer zou kunnen ontsnappen hebben, hadde hij gewild.

Wat zal nu zijn lot zijn? vraag men zich af. De regering heeft beloofd de opstandelingen niet te verontrusten welke zich overgaven, met uitzondering nochtans van hunne oversten. Gaat men den held van den Engelsch-Boerenoorlog dood schieten of opsluiten?

Zulks schijnt onmogelijk, maar in alle gevallen wordt de beslissing van de Zuid-Afrikaansche regering met ongeduld verwacht.

PRETORIA, 5 Dec. (Reuter.) Botha en Smuts ontvingen een stroom van telegrammen met gelukwensen met de gevangenneming van De Wet, van openbare lichamen zoolwel als van bijzonderen uit alle deelen van Zuid-Afrika.

Door de vertegenwoordigers van Engelschen zoolwel als Afrikaners wordt de hoop uitgesproken, dat de gevangenneming moge leiden tot een spoedige onderdrukking van het verzet.

JOHANNESBURG, 4 Dec. (Reuter's bijz. dienst.) Een merkwaardig verschijnsel bij de Wet's gevangenneming was de voortdurende vervolging door een motor-afdeling; het was de taktiek van kolonel Brits de Wet tot de overgave te dwingen, zonder dat er levens bij verloren werden. Hoewel zij vaak binnen gewerschotafstand waren, liet hij niet vuren, al zouden nu en dan de opstandelingen na een gevecht waarin van beide zijden bloed gevloeid was, wel overmeesterd worden zijn.

Vele volgelingen van de Wet konden worden gevangen genomen toen zij lagen te slapen waar zij van het paard waren gevallen. Anderen wierpen alle kleedingstukken weg om het gewicht voor de paarden te verminderen. Na zes dagen van afmating werden de opstandelingen een gemakkelijke prooi. De auto's kwamen binnen tweehonderd meter van de opstandelingen, en deze staken de witte vlag op. Sommigen wierpen de wapens neer, anderen vielen uit den zadel van vermoeidheid. De Wet zelf stak de handen op.

De meerderheid van de gevangenen was zoo uitgeput, dat zij nergens meer belang in stelden. Eenige auto's moesten onbruikbaar worden achtergelaten in de Karroo, waar zij als gedenkteekenen dienst kunnen doen van een der meest buitengewone vervolging in de geschiedenis.

JOHANNESBURG, 4 Dec. (Reuter's bijz. dienst.) De Wet rookte toen hij hier aankwam kalm zijn pijpje, maar hij zag er vermagerd en wat ternegerdrukt uit. De Wet werd nadat hij van kolonel Swemmer en commandant Jordans, die De Wet eigenlijk gevangen nam, afscheid had genomen, naar het fort overgebracht. In een interview verklaarde Swemmer, dat op de reis naar Johannesburg geen incidenten voorkwamen, behalve te Mafeking waar een groote menigte den gevangene uitjuwde. Toen De Wet, die door de komst der regeringstroepen verrast werd, deze zag aankomen trachtte hij nog te paard te springen en te vluchten, maar de hoeve was omsingeld en De Wet begreep dus het spel verloren te hebben.

BERICHT

Ons blad mag aan niet meer verkocht worden dan aan 3 CENTIEMEN PER NUMMER.

Alle inbreuk daarop wordt men verzocht ter onzer kennis te brengen.

Regelmattige lezers betalen 20 CENTIEMEN PER WEEK (7 nummers).

kwam. Zij zag hem aan en verloorde zich niet van haar toonbank. Geen twijfel of zij herkende hem niet, met zijn verbrand gelaat, zijn kalen schedel, waarop de felle zon geblakerd had, en zijn langen, verwilderen baard, die zijne trekken ten halve verborg. Dit schonk hem eenige stoumoedigheid weder, en terwijl hij een broodje van 2 1/2 cent nam, darfde hij vragen:

— Hebt gij niet, onder uwe klanten, een vrouw met een klein meisje? Juffrouw Damour?

De bakkerin bleef een poosje nadenken, en zeide toen op onverschilligen toon: — O! ja, vroeger, dat is wel mogelijk... Maar het is lang geleden. Ik weet het niet meer. Ik zie zoolvele menschen.

Hij moest zich met dat antwoord tevreden stellen. De volgende dagen, keerde hij moediger weder, en ondervroeg hij de lieden; maar overal trof hij dezelfde onverschilligheid, dezelfde vergetelheid aan, met tegenstrijdige inlichtingen, die hem slechts nog meer op een dwaalspoor brachten. Volgens hetgeen hij hoorde, scheen het zeker dat Felicie die buurt omstreeks twee jaren na zijn vertrek naar Nouméa verlaten had, op het tijdstip zelf zijner ontvluchting. Niemand wist iets van haar adres af; enkelen spraken van de Gros-Cailillon, anderen weer van Bercy. Men herinnerde zich zelfs de kleine Louise niet meer. Het was vergeefs, en op zekeren avond zette hij zich op een bank van den buiten boulevard neder en begon hij te weenen, zich voornemende niet langer te zoeken.

Wat moest er van hem worden? Parijs kwam hem ledig voor. Het weinige geld, waarmee hij naar Frankrijk terug had kunnen keeren, raakte op. Een oogenblik besloot hij weder naar België te gaan, naar zijn kolennij, waar het zoo donker was en waar hij zonder een enkele herinnering

Nog de officieren-wegloopers

Wij hebben gemeld dat vijf belgische officieren hunne eereteekens zijn afgenomen om het Hollandsch grondgebied te zijn overgestoken zonder hiertoe verplicht te zijn geweest. Er dient nu aan toegevoegd te worden — wat bijna van zelf spreekt — dat deze helden ook hunne graden werden afgerukt.

TE GENT

De kwestie van het brood

«Le Bien Public» schrijft:

«Eene goede noot aan zekere groote bakkerijen die, alhoewel den schijn hebbende het brood aan den maximumprijs van 40 centiem te verkoopen, zich met 0.35 fr. tevreden stellen.

» Een slechte, eene zeer slechte noot aan zekere bakkers die teveel op het gewicht zeuren, waarvan het minimum op 950 grammen is gesteld.

» Geloofwaardige en niet belanghebbende personen verzekeren ons brooden van 800 grammen en zelfs van 840 grammen in de hand gehad te hebben!

» Aan de gemeenteverheid overgemaakt.

Briefwisseling

Gent, 5-12-14.

Waarde Redactie, Het verdubbelen van de taks op de honden heeft bij de werklieden hondenhouders veel misnoegdheid doen ontstaan; het is als altijd uit de zelfde bronnen dat er wordt geput.

Heb ik den tekst van het artikel goed verstaan, dan zijn de ingeschrevenen van 1914 verplicht de dubbele taks in 1915 te betalen; dan is 't eene belasting van het mes op de keel! Is het zoo niet, dan zal het vermoeden van de taks geen voordeel hebben, want de werklieden zullen verplicht zijn hun huisdier te verwijderen, daar velen onder hen zelfs de oude taks niet kunnen betalen.

Hebben de heeren gemeenteraadsleden aan de duiven, katten, enz. niet gedacht? Wij weten het, veel geld is er noodig voor de volkvoeding, maar weeral zal het de werkende stand zijn die er 't grootste deel zal in betalen. Weeral zal de werkmans zich het genoegen van een trouwen Fritz of Max moeten ontzeggen.

Onze gekozenen zouden dit wel eens mogen zeggen in den raad, er zijn overigens andere middelen genoeg te vinden in den begoeden stand.

Hartelijken dank voor de opname.

Henri Colpaert

Wij antwoorden aan onzen partijgenoot, dat er geene belastingen bestaan, wij kennen ze ten minste niet, die de algemeene goedkeuring wegdragen.

Colpaert kent middelen genoeg die te vinden zijn in den begoeden stand.

Wij meenen dat de kennis van onzen vriend wel beperkt zal zijn dan hij denkt. Hij verliest misschien uit het oog dat er onmiddellijk geld moet zijn en vele, zeer vele begoeden uit Gent verwijderd zijn; zij hebben 't lief vaderland den rug toegekeerd.

Wij kunnen onzen partijgenoot verzekeren, dat de beurt der rijken noodzakelijk zal komen.

De verdubbelde taks op de honden zal zeker vele werklieden treffen, die, evenals wij zelven, aan een getrouw huisdier houden.

Moeten zij hunnen hond verwijderen, 't zal hun pijn doen.

Maar de oorlog, beste partijgenoot, brengt die toestanden onvermijdelijk mede

en als wij onze zonen moeten offeren, is het wel verstaanbaar, dat wij desnoods ook onze honden moeten kunnen slachtofferen. 't Is wreed, ja, maar in oorlogstijd tellen het gevoel voor niemendalle: ge moet maar geen hond houden, 't is eene fataal, een vermaak, draag er dan de gevolgen van.

Lex, dura lex, sed lex! Wet, harde wet, doch wet.

E. H.

STEDELIJK WERK DER VOEDING GIFTEN

Onderwijzend personeel der stadscholen, 450,00 fr. (9e storting). — Personeel Electriciteitsdienst, 36,50 (13e storting). — Cinema Vooruit, ontvangst van 22 November, 57,95. — Opérateur Cinema Vooruit, 2,00. — Madame Wwe Vermandere-De Maerte-laere, 10,00 (3e storting). — MM. Léon en Jules Hye de Crom, 200,00. — M. De Winter, Leupegem, 20,00. — Naamloos 25,00. — Naamloos C. P., 20,00. — Personeel van den Begraafendienst, 18,00. — Idem Brandweer, 93,25 (8e storting). — Hollandse Colonie te Gent, 1100,00 (4e storting). — MM. de Voorzitter en Leden van den Consulaire Kring, 2000,00. — M. L. Willem, 5,00. — M. de doctor Viane, 10,00. — De Geneesheeren van den Bond Moisson, 160,00 (1e storting). — De Engelsche vriedinnen van den Gentischen Vrouwenbond, 100,00 (3e storting). — Cercle Malaga, 68,00 (4e storting). — Personeel der School van het Boek, 8,00 (9e storting). — Le Bien Public, 100,00. — Naamloos (door tuschenkomst van den heer Burgemeester), 1000,00. — De beambten en bedienden van Water-, Gas-, Electriciteit-, Haven- en Showburgendienst, 349,50. — Verschillende Nijverheidsschool en Burgerstand, 23,75. — Naamloos (door tuschenkomst van den heer schepene De Weert), 100,00. — De lokaalhouder van «Ons 45,20. — (16e storting). — Personeel Regie Schooldienst, 7,50 (8e storting). — Cinema Vooruit, 65,67. — Personeel Wegen en Werken, 19,00. — School Onderstraat, 7e klas A., 4,00. — M. A. Bekaert, apotheker, 20,00 (3e storting).

M. Maurice Van Hoecke schonk, met de twee reeds vermelde giften in geld, vijf kisten «Sagoline», die ons toelieten tot hiertoe zeer zeldzame en aangename spijzen te bereiden.

AFHALEN, a. u. b.?

De Consul der Nederlanden heeft een reeks brieven ontvangen die de adressanten vragen komen afhalen Antwerpsesteenweg 231, St-Amansdorp, alle dagen van 1 tot 5 uur 's namiddags, uitgenomen de Zondags. Er zullen geene brieven afgeleverd worden tenzij op vertoon van identiteitspapieren en op deuren hierboven vermeld.

Naar het nummer dat voor den naam staat te vragen:

GENT. — 855. Edg. Ackaert, rue d'Anvers. — 856. J. C. Adams, St-Denislaan. — 857. Backer & Co, Vischfactor. — 858. P. J. De Backer & Co, Schryver, Drapstraat. — 859. Mad. Badour, Chaussée de Courtrai. — 860. Désiré Bactel, Rodenbondstraat. — 861. Léonie Bauwenen, Schouwboegstraat. — 862. P. Pauwens, Lange Booggaardstraat. — 863. Bertin-schand, Boulevard du Château. — 864. Mlle Al. Berwouts, rue de Courtrai. — 865. Mlle Baysaert, Boulevard Roigem. — 866. J. Beyer, Brabantdam. — 867. Paula Bilyk, Groote Bellevuestraat. — 868. Mad. Pauline Blaes, rue Savaen. — 869. Aug. Bon-due, rue St-Sauveur. — 870. Frans Bon-nants, Gezondheidstraat. — 871. Lis Boone, rue Magalein. — 872. Edg. Borremas, Avenue Clémentine. — 873. Julie Bouché & Co, Kraanlei. — 874. D. Boucherie, Bijlokevest. — 875. Eugene Braecq. — 876. Gust. Braet, Veerstraat. — 877. Alph. Brunel.

en slaakte daarbij zulke luide uitroepen, dat zij menschen om zich heen kregen.

— Maar gij waart dood. Ziet gij, als ik daar nu op verducht was. Men mag de lieden zoo maar niet voor den gek houden! Kom, kom, is het dan toch waar dat gij levend zijt?

Damour fluisterde hem toe en smeekte hem toch stil te zijn. Berru, die de zaak eigenlijk heel grappig vond, nam hem te slotte onder den arm en bracht hem naar eene herberg in de Saint-Martinstraat. Eenmaal daar, overstepte hij hem met vragen, wilde hij alles weten.

— Zoo straks, zeide Damour, toen zij in een afzonderlijk vertrek gezeten waren. Zeg mij alleerst waar mijne vrouw is!

Berru keek hem verwonderd aan.

— Hoe dat, uw vrouw?

— Ja, waar is zij? Weet gij haar adres?

De verbazing van den verver nam slechts toe, en hij antwoordde langzaam:

— Zeer zeker, weet ik haar adres. Maar kent gij die geschiedenis dan niet?

— Wat? Welke geschiedenis?

Daarop barstte Berru los:

— Nu, op mijn woord! dat is nog het mooiste van het geval! Weet gij dan niets!

Uw vrouw is hertrouwd, vriend!

Damour, die zijn glas in handen hield, zette het op tafel neder, zoozeer beginnende te beven, dat de wijn langs zijne vingers heenliep. Hij veegde de met zijn kiel af, en herhaalde op gesmoorden toon:

— Wat zeg gij daar! hertrouwd, hertrouwd... Ziet gij daar zeker van?

— Hamel nog toe! Gij waart dood, en zij hertrouwd; daar is niets onbegrijpelijk aan. Het is alleen maar gek, omdat gij weér op levend wordt.

(Vervolgt.)

Fenilieton van 7 December

(5)

Jacques Damour

door Emiel ZOLA

Wat was weder te keeren? Wat wilde hij daar uitvoeren?

Kindelijk, in de straat aangekomen, liep hij driemaal langs het huis, zonder moed te vinden binnen te treden. Aan de overzijde was de winkel van den kolenkooper verdwenen, het was nu een fruit-winkel geworden; en de vrouw, die op den drempel stond, kwam hem zoo welvarend voor, zoo geheel en al thuis daar, dat hij haar niet durfde ondervragen, zoolals hij eerst had willen doen. Hij wilde liever alles op het spel zetten, door regelrecht op de portierskamer toe te loopen. Hoe dikwijls had hij aldus links afgevoerd, aan het eind van de gang, en aan het venster geklopt!

— Juffrouw Damour, als het u belieft!

— Die ken ik niet. Zij woont hier niet in huis.

Hij was roerloos blijven staan. In plaats van de vroegere portierster, eene reusachtige vrouw, zag hij een klein uitgedroogd wezen, met knorrig gelaat voor zich staan, die hem wantrouwend gadesloeg. Hij her-nam

— Juffrouw Damour woonde hier, tien jaar geleden op de binneplaats.

— Tien jaar geleden! riep de conciërge. Nu, in dien tijd is er heel wat veranderd! Wij zijn hier pas sedert Januari.

Belgische soldaten, opgesloten in Holland

Ten gevolge der veelvuldige verplaatsing der opgesloten, — hetzij door het verlaten der hospitalen of door van het ene depot naar het andere te worden overgebracht, — blijft de opgegeven stad altoos dezelfde niet. Het is echter best brieven die men sturen zou, naar de gemelde stad te sturen; van daar worden ze dan voortgezonden.

(17e vervolg)

OPGESLOTENEN TE AMERSFOORT

3e REGIMENT JAGERS TE VOET

Leemans Constantin Eeckeren. — Lefèvre Alphonse Anderlecht. — Lefèvre Oscar Antwerp. — Leprieux Ferdinand, Moustier. — Luyck François, Aerschot. — Lestienne Henri, Rennes-lez-Tournai. — Lievens Edouard, Zellicke. — Lefebvre Léon, sergent fourrier, Tournai. — Lison Cyrille Ronsse. — Lemaitre Henri, Gent. — Le Senne Henri, Ronsse. — Libre Jean, Baptiste Ronsse. — Leys Camille Berlaere bij Dendermonde. — Lebeau Auguste. — Lesoffre Jules, Mouscron. — Lecomte Gilbert sergent, Meenen. — Lampe Achille, Volkegem. — Leroy Achiel, Melle-lez-Gand. — Labryere Lye, Daussois (Namur). — Longin Jozef, Jette-St-Pierre. — Ladheux Félix, Baulers (Brabant). — Leysens Edmond, Hérentals. — Lepez Henri, Ruyen-lez-Audenarde. — Leroy Gaston, Doornijk. — Lauf Henri, Buytinghen. — Lefèvre Jules, Waretton. — Le Duc Honoré, Kain-lez-Tournai. — Louche Karel, Veurne. — Lanchriet Karel, Deulmont (Noord-Frankrijk). — Lonné Karel, Gent. — Lohévre Nery, Ostiches. — Lecocq Maximilien, Patziges. — Lepoutre Emiel, Rollegem. — Lambrecht Gaston, Herinnes-lez-Tournai. — Locoux Jan, Andrimont. — Laussens Edward, Schaerbeek. — Liard Constant, serg., Antwerpen. — Lefèvre Gabriel, Jemappes. — Lahye Frans, Laeken. — Liedts Omer, St-Gorix-Oudenove (Sotteghem). — Laray Romain, Fleydinge. — Libbrechts Louis, Leuven. — Luc Victor, Froyennes. — Legrouse August, Molenbeek St. Jean. — Mignout Renier, corp., Molenbeek St. Jean. — Marien Jozef, Antwerpen. — Moreau Ernest, Grandmet-lez-Leuze. — Mertens Jozef, Herve. — Meert Raymond Frans. — Mahieu Adolf, Deerlijk. — Martin Jozef, Avin-en-Hesbaye. — Meert Jean, Londerzeel. — Mortelmans Karel, Antwerpen. — Mary Louis, Chivres. — Midavaine Gustaaf, Doornijk. — Moreau Karel, Mons. — Michiels Gabriel, Brugge. — Monnoyer Oscar, Brussel. — Meunier Léon, Roubaix (Frankrijk). — Muselle Antoine Jozef, Trognée. — Menfroid Pierre Jozef, Flénu. — Moins Louis, Harebier. — Mécio Oscar, Gouvrang Ramercroix. — Mineur Xavier, Ixelles. — Misset Armand, Hanneffe. — Motte Henri, Ukkel (Brussel). — Maillet Isaac, Esplechin. — Meus Frans, Antwerpen. — Maes Jan, Londerzeel. — Modde Omer, Opaal. — Maison Ignace, Brussel. — Meiresonne Florentin, Wasquehal (Frankrijk). — Marchot Maurice, Maertens Leon, Schaerbeek. — Moisse Albert. — Mons Pierre, Borgerhout. — Manssens Eugène, Ronsse. — Moris Henri, Leuven. — Marysse Basile, Zutte. — Masquelier Pr. Felicien, Leuze. — Moltar Guillaume, Bruxelles. — Meens Edouard. — Minet Henri, Houardries Bieharis. — Muylle Achille, Wevelgem. — Moteyne René, Moorslede. — Mécio Eugène, Ramercroix. — Maisonne Elise, Valenciennes (France). — Moreau Charles, Mons. — Meynen François, Hoboken. — Moerman Oscar, Edelaere bij Audenaerde. — Martin Hippolyte, Durnal (Namur). — Minguet Hubert, Quin (Awyaille). — Mulpas Victor, Dour. — Maes Leopold, Brussel. — Mestdagh-Vitor, Ruddervoorde. — Marchal Albert, Wunem, Namur. — Moreau Gustavo Bousu-lez-Mons. — Mespuille Louis, Tournai. — Mertens François, Beekerzeel. — Motte Charles, Roisin. — Maquet Vital, Irchonwelz-Ath. — Mauren Leandre, caporal, Vorst. — Meyman Joseph, caporal, Antwerpen. — Martin Joseph, Liège. — Moerman Constant, Dazizele. — Monnes Polydore, Hoboken. — Mordant Philibert, Havreille-lez-Mons. — Moerenhout Florent, Wolvenherm. — Mathy Philippe, Liège. — Mames Jean, Bousu-lez-Mons. — Mathias Jules, Forest. — Moreau Désiré, caporal, Liège. — Moerman Armand, caporal Tournai. — Monseré Joseph, Roeselaere. — Moerman Armand, Beveren Audenaerde. — Monisse Nicolas, Luik. — Maes Achille, Melden. — Mignolet Jules, Schaerbeek. — Moenaert Camille Valenciennes. — Melaeerts Ferdinand, Sans Adresse. — Madan Cyrille, Olsene. — Moerman Léon, Maldegem. — Moreau Charles, sergt. Ronsse. — Moray Jean, Grivegnée. — Moons Edouard Hofstade. — Mosselmans Michel, Brussel. — Marlen Frans, Borsbeek. — Moins Jules, Dour. — Marneff Alphonse, sergt. Jette St. Pierre. — Nobels Cyrille, Maerkebeke. — Nicolux Henri, cap., Rendeux-Bas (Lux.). — Nolen Jean, cap., Brussel. — Nobels Prosper, Grembergen bij Dendermonde. — Naessens Emile Gustave, Oostende. — Neassens Michel, Ixelles. — Nolf Robert, Gheluwa. — Nicaise Joseph, Ath. — Naert Joseph, Kortrijk. — Naver, Antwerpen. — Nys, cap., Jette St. Pierre. — Noël Louis, Luik. — Noël Petit, Bousu. — Op de Beek François, Schaerbeek. — Orban Nicolas Joseph, Anthée-Leumont. — Oesember Oscar, St. Maure-lez-Tournai. — Oriens René, Brussel. — Ooghe Alfred, Pont-à-Celles. — Orens Charles, Gaurain, Ramercroix. — Olivier Joseph, Forest. — Ollieux François, Oostacker-bij-Gent. — Opsomer Arthur, Kortrijk. — Olbrechts Philippe Louis, Raemsdonck-lez-Capelle au Bois. — Opoemer Henri, Moorslede. — Prayez Henri, sergt., Tournai. — Pulings Alfred, Luik. — Pire Louis, Luik. — Persoons Richard, Assche. — Penninckx Victor, Kester-lez-Hal. — Ponein Emile, Leuven. — Polunes Jules. — Platteau Félix, adj., Schaerbeek. — Peeters François, Dourne. — Puissant Joseph, Verriers. — Pironnet Léopold, Verriers. — Pétrix Léon, Châtelineau. — Proes Alfred, Oostende. — Ronsse, Thomas Jules, St. Martin. — Chantemelle (Luxemburg). — Tobbackx Frans, Antwerpen. — Tondeur Théophile, Lerbeke (Brabant). — Thonet Jacques, Heure-le-Romain-lez-Liège. — Tonneau Edouard, Bonnières (Namur). — Tack Remy, Sweveghem. — Uitenhove Georges, Syngem. — Vandenhenden Celestin. — Vanderhaeghen Henri, Rensia. — Vanderheyden François, Corbeek-Loo. — Verleyen Léon, Asper. — Verheyden Jean, Laeken. — Van Woutergem Léonard, Thielt. — Vermeylen Jean-François, Mechelen. — Verkest Henri, Tourcoing. — Vervalle Louis, Stareghem. — Vergejste Cyrille, Quaremont, Audenarde. — Van Hanveghem Prosper, Antwerpen. — Vanderzande Antoine, Borgerhout. — Vroman Fernand, Estampuis. — Vandorpe Julien, Rensia. — Vanderbelen Bruna. — Vanderbeke Arthur, Segelsem. — Van Massenhove Emile, Heerle-Meerle. — Vertruyen Alphonse, Santhoven. — Vandebosche Alphonse. — Verleyen Jules, Montaleux (Mouscron). — Vanoverschelde Albert, Ruines. — Van Couwenbergh Léon. — Vancken Gérard-Georges, sergt. maj., Laeken. — Verluiden Henri corp., St. Josse ten Noode. — Vanderstichelen Cyrille, Stripsen. — Van Keirsbulck Alois, Aerselle. — Van Coppenolle Charles, Molenbeek-Tournai. — Vandendriessche Albert, Schaerbeek. — Vanhoof Louis, Berchem (Antwerpen). — Vanoverstraeten Jean, Molenbeek St. Jean. — Van Steenbruggen Achille, Deerlyck. — Volekaert Pierre, Antwerpen. — Vergauew Edmond Hamme. — Vandekerhove Jean, Schaerbeek. — Vandenberg Constant, Borbeek. — Vandeville Edmond, Tournai. — Vandende Omer, Mylen (Antwerpen). — Van Belle Henri, corp., St. Josse ten Noode. — Verhe Victor, Lompze (Frankrijk). — Verest Pierre, Merchtem. — Vanbosterhout Arthur, Huyse. — Vanhoof Jules, Rensia. — Vanderplanke Raymond, Meenen. — Van Dorpe Charles, Audenaerde. — Vae Emile, Jemeppe s/Meuse. — Vindervogel Hector, Beveren-lez-Audenarde. — Vandendroese Gustave, Forest. — Venix François, Kain-lez-Tournai. — Van Haesevelde O., Seghelsem. — Vermeylen Louis, Lier. — Veldeman Julien, sergt. maj., Gent. — Vrause François, Ath. — Van Styversele Adolf. — Vercrussens Joseph, Mechelen. — Van Wouterghem Jean, Woreken. — Van Bams Frans, Wolvenherm. — Van de Moore Alphonse, La Madeleine-Lille. — Van Coenegen Omer. — Van Goethem Félix, Aerschot. — Van Malleghe Al., Rensia. — Van de Putte Richard, St. Léger. — Van den Eynde Benj., Rensia. — Van de Walle Alphonse, Rensia. — Van Coppenolle René, Rensia. — Van Ingen Philippe, Schaerbeek. — Van Roosbroeck François, Antwerpen. — Van Walleghe J., Lichtervelde. — Van de Caveye J., Zwervelen. — Van de Kerckhoven Alphonse, Segelsem. — Verraeghen Jules, sergt., Antwerp. — Van Legemorel J., cap., Hoboken. — Verbeiren Marcel, Glijsegem. — Van Meerbeke Alphonse, Ossenberg. — Van de Walle Théophile, Cuernne. — Van Laethem Henri, Pamet-lez-Ninove. — Vansteenkiste Remy, Aueghem. — Vandenberghe Camille. — Vanhemelryck Guillaume, Laeken. — Vanengelant Magnère, cap., Zonnebeke. — Van Rompay François, clairon, Gilly. — Vuys Frédéric, Rensia. — Verheyen Henri, Lichtervelde. — Van Lierde Joseph, Merchtem. — Vanderstraeten Achille, Huyse. — Van den Dungen Leon, Mechelen. — Van oobroek Hubert, Ronsse. — Van de Wiele René, St. Michel bij Brugge. — Vermeulen Jen, Meerhout. — Vanreckeghem Antoine, Ursel. — Van Pestel Charles, Laeken. — Van Melkobeke François, Haeltert. — Van Daele Alfred, Ixelles. — Vindervogel Remi, Leeuw St. Pierre. — Van Lankrie Joseph, Molenbeek. — Verlieffen Jules, Ruyen. — Vanooft Pierre, Mool. — Verriest Jules, Moen-lez-Avelghem. — Van der Heyden Jean Bapt., Goyck. — Verduye François, La Panna. — Van de Kerckhove Augustin, Kortrijk. — Van der Linden Joseph, Jean, clairon, Borgerhout. — Vandemeulebroeck Henri, Aubryne Avelghem. — Vercauteren Louis, Buggenhout. — Vanheek Jules, Guillaume, Antwerpen. — Vandamme Hector, Moorslede. — Vandemaede Alois, Meulebeke. — Vandendriessche Joseph, Hallein (Frankrijk). — Van der Moeren Edouard, cap., Minderhout. — Van Geel Théophile, cap., Auderghem. — Vandermeulen Richard, clairon, Waenrode. — Van Reuterghem Edmond, Asselbroeck-bij-Brugge. — Van Synaess Jules, Audenaerde. — Van Kerckhaever Rudolf, Brugge. — Van den Broeck Pierre, Charleroi. — Van Maldegem Jules, Huyse. — Vanderstraeten Frans, Gentbrugge. — Vraeye Jozef, Cachtien bij Isegem. — Van de Brande Antoine, St. Josse-ten-Noode. — Van Doorlaere Amand, Brussel. — Verhelle Jules, Llochem (Isegem). — Vanderoel August, Glain-lez-Liège. — Van Crombrugge Charles, La Louvière. — Van Broeckhoven August, Antwerpen. — Van Uwytswinkel Théofiel, Turnhout. — Vanderhaeghen Bernard, Aspelare. — Verheyden Leopold, Schaerbeek. — Van Kerckhoven Charles, Molenbeek St. Jean. — Vandoren Fernand, Jette-St-Pierre. — Van Deijck Jozef, Hoboken. — Van Acken Jan-Baptiste, Schaerbeek. — Van Caneghem Jan, Orroir bij Audenaerde. — Van den Eede Alfons, Pegg. — Vanderhaeghen Gustaaf, Terlicht bij Aalst. — Verhuyck Rafel, Mechelen. — Vandermortel Leon, Roubaix. — Vandendorp Martin, Celles bij Doornijk. — Van Assche Jules, Sweveghem. — Van den Broeck Jozef, Blaasvelt. — Van Camp Louis, Schelle. — Vierter Aubert, Dieghem. — Van Dorselaere Jan, Vlessembeek. — Van Camp Jozef, Hofstade bij Mechelen.

3e REGIMENT JAGERS TE VOET

Van Cavinchove, Karel, Coukelaere-bij-Oostende. — Verelst Frans, Herenthout. — Van Doesselaer Egide, Brussel. — Verheyst Jan, Merchtem. — Vandevagel Julien, Beveren-lez-Audenarde. — Van Vaerenbergh Remi, Overmeire. — Versongen Désiré, St. bij-Dendermonde. — Vandendriessche Henri, Heffen. — Van de Veken Pieter, Dendermonde. — Vanhaverbeke Victor, Halluin (Frankrijk). — Verniers Edouard, Sweveghem. — Van Gansbeek Jozef, Nevels. — Vandendorpe Alfred, Neuville en Ferrain (Frankrijk). — Van Cauwenbergh Octaaf,

Ronsse. — Vanhamme Remy, Sulsique. — Vanderheyden Jan, Hal. — Van Marcke Adèle, Eiterbeek. — Verhas Hector, Meenen. — Vanmeerbeke René, Ruyen. — Van hove Alexander, Velaine-bij-Doornijk. — Vandendroek Pieter, Kockelberg. — Verbeke Arthur, Flobecq. — Van Schuerbeek Pieter, St-Catharina Tourbeek. — Van Baant Benoit, Beveren bij Audenaerde. — Van pamol Karel, Rijnsl (Frankrijk). — Van Maels Valentin, Mont à Leux (Mouscron). — Van Steenacker Alfons, sergent, Brussel. — Van Cambrugge Hippolyte, sergent Mechelen. — Van Hulst Eugene, caporal, Laeken. — Van den Bossche Hendrik, Woluwe. — Van Meerbeek Alfons, Antwerpen. — Van der Bussche Edouard, Oostende. — Vroman Achiel, Schoten. — Van der Steen Leonard, Bouwel. — Van Hemelen Louis, Schaerbeek.

Vloeborg Eugene, Berchem (Antwerpen). — Van Haesendonck Georges, Nevelwyck Braamduck, Gent. — Vos Alfons, Ruysebroeck. — Van Wassenhove Jozef, Nevels. — Van de Voorde Jan, Buggenhout. — Van der Steen Benoit, Meerbeke. — Van de Walle Oscar, Brussel. — Van den Heide Henri, Ronsse. — Van Looy Jozef, Mylra. — Van den Broeck Jos., Uccle. — Van Haesendonck Georges, Isegem. — Van der Kerckhove René, Pitthem. — Van Aster Frans, Anderlecht. — Vandergucht Pieter, Pepyn Hal. — Vanderhaeghe Leopold, Wareghem. — Vervacke Adolf, Deerlyck. — Van Loo Gustaaf, caporal, Gent. — Van Riest Louis, Antwerpen. — Verbiest Pieter, Merchtem. — Vandebosche Cyrille, Eessen-bij-Dixmuid. — Verschoore Louis, Laeken. — Vandebeken Adolf, Avolghem. — Vanheule Kamel, St-Jan-bij-Yper. — Van Landschoot Adolf, Potthem-bij-Deynze. — Van Meirhaeghe Jules, Aueghem. — Van Baerhem Jozef, clairon, Brussel. — Van den Steen Karel, Meire-bij-Aalst. — Vrebosh Frans, Mont-d-Origny (Aisne, France). — Van Vaerenbergh Bernard, Brussel. — Van Mansart Emiel, Aueghem. — Van Malleghe Emiel, Berchem-bij-Audenarde. — Van Graal Louis, Antwerpen. — Van Overmeire Hilone, Louise-Marie bij Remye. — Van Cutsem Karel, Luik. — Verraghen Felix, Luik. — Vilan Jan-Baptist, Dour. — Vandenberghe Cyriel, Ronsse. — Vachandez Eugene, Hornu. — Vilan, Welden bij Audenaerde. — Verrit, Berg Heide (Brabant). — Verschelden Casimir, 1e sergent, Lokeren. — Van Schelverghem Xavier, Anderlecht. — Verspreet Joseph, caporal, Londerzeel. — Vangeersdaele Arthur, caporal, Berchem-lez-Audenarde. — Van Rampelberg Ernest, caporal, Brugge. — Van Coppenolle Octaaf, Nukerke bij Audenaerde. — Van Overmeire Hilone, Etichove. — Van Cauwenbergh Richard, Steenhuyze-Wijnhuys. — Van den Broeck Charles, Peronnes-lez-Antoing. — Vanderschelden Julien, Ronsse. — Verschoore Alois, Meenen. — Vandergheynst Emiel, Ronsse. — Vandewijngaert Lambert, Muisen, Mechelen. — Van den Bosch Felix, Antwerpen. — Verleyen Louis-François, Contich. — Ville Victor, Tournai. — Van den Eynde Léon, Faux sous Court St-Etienne. — Vandeveldt François. — Van de Put August, Kessel Loo Leuven. — Vanovermeiren René, Etichove. — Verdoodt Jan-Baptiste. — Van Laeya Arthur, Velaine-lez-Tournai. — Van Daelo Jan, Cruybeke. — Vercrussens Gust. Cam., nai. — Van Bielen Frans, Opwyck. — Van den Ende Henri, Wavre Ste Catherine. — Vantassel Frederik. — Vanheuverfup Aug. Flobecq. — Vermeiren Jan-Arthur, Borgerhout. — Van der Eeken Emile, Etichove. — Van Wymeersch René, Antwerp. — Van Roye Frans, Vilvoorde. — Van Osbeck Jan-Baptist, Brussel. — Vanhoucke Emile, Grandier. — Vinckier Camiel, Lauwe. — Van Hoegarden Dominique, Anderlecht. — Verzelen Jules.

Verhaeghe Henri, Wervicq. — Van Fraeyenhove Jan. — Van Sieghem Kamel. — Van Trier Gustaaf, Antwerpen. — Verriest Remi-Louis, Woluwe-St-Pierre. — Vandenberg August, Berchem (Antwerpen). — Vandendroek Leon-Germain, Ronsse. — Verloos Frans, Assche. — Van Vooren Kamel. — Van Caneghem Gustaaf, Zele. — Van Laeken Frans, Molenbeek. — Vande Castele Leon, Brugge. — Wijnants Frans, Hérentals. — Wyna Donat, Meire. — Waegneer Polydore, Haeltert. — Willemssen Richard. — Westerlinck Pieter, Antwerpen. — Wauters Frans, Waudrey-Binche. — Willox Theodor, Paris. — Wuyts Alfons, Neerpelt. — Wargner Gustaaf, Brugge. — Wilfart Alfred, Orca. — Wispeleere Polydore, Ronsse. — Wlamainck Jules, Mourcourt, Bezenecourt. — Wlamainck Rodolf, Mourcourt, Bezenecourt. — Wendrickx Jozef, Mechelen. — Winkels Georges, Thielt. — Willekens Felix, corp., Borgerhout. — Wittman, caporal, Brussel. — Wanzele Cyriel, Hulste-bij-Kortrijk. — Wattier Adhemar, Ixelles. — Walscheid Leonard, Hodimont. — Weve, Brussel. — Wauthier Jan-Jozef, Chatelet. — Westerlinck Jan. — Watzeel Philippe. — Weekx Henri, Scherpenheuvel. — Yernaux Emiel, Ixelles.

14e LINE PORTERESSE

Arnold Maurice, caporal, Modave. — Antoine Jules, Rossart-Orgée. — Aussems Mathieu, Veldwesselt. — Antoine Edouard, caporal, Liège. — Aubry François, Barvaux s. Ourthe. — Aerts Jean. — Buntinx Alphonse, Borloo. — Bellefroid Marie, Edgard, Hasselt. — Bennearts Jean, Liers-lez-Liège. — Beusen Joseph, Liège. — Berx Henri Guillaume, sergent-four. Hal. — Broers Henri Hubert, caporal, Fouron-le-Comte. — Basteys Pierre Jean, Joseph, Hoppertingen. — Boemans François, sergent, Antwerpen. — Beckers Jos., sergent, Lanaeken. — Bidmet Theoph., Mont St. Martin (France). — Beffe Louis, IJzel. — Bourgeois Hubert, Attert. — Brouns Mathieu, Lanaeken. — Bernard Théophile, Marchin. — Buntinx Alb., Zepperen. — Baldeuwijns Guill., Hendriken. — Brouns Guill., Molenbeersel. — Bekers Henri Maestricht. — Beaujean Pascal, Queue-du-Bois. — Brassine Eustache, Ougrée. — Bouchat Léon Antheit. — Braquen Jacob, Bocholt. — Bertrand Victor, Vivier au Court. — Bélien Jean, Brée. — Bielen Henri, St. Trond. — Braine Gustave, sergent, Diest. — Berger Armand, sergent, Liège. — Badot Leopold, caporal, Mols. — Broux Jean, Liège. — Boland Joseph, Villers la Roche. — Bédoux Ferdinand, Ahois (Liège). — Biesmans Leonard, Petit Spauwen. — Becco Jean, Dollombréux. — Brulmans Jean, Hasselt. — Blaffart Joseph, Koclenge s. Geer. — Broos Théophile, Antwerpen. — Bodson Louis, Seraing. — Boogaerts Armand, Molenbeek St. Jean. — Bamberg Armand, Limerle. — Baron Guillaume, Eben Emael. — Baptist Louis, Zolder. — Berden Joseph, Hoppertingen. — Boux Maximilien, Hannut. — Buntinx Jean, Muisen Rosoux-Goyer. — Bonniel Baptiste. — Bex Franz, Diepenbeek. — Bustin Jules, Demmartin. — Baiwir Jules, Queue du Bois. — Cordonnier Joseph, Sibret. — Chater Jules, Bruxelles. — Collin Gust, sergent, Rocourt. — Cunen François, Sclissin. — Croenen Martin, Caubille Hosti. — Collin Ferdinand, Brussel. — Collette Louis, Liège. — Cosmans Guill., Aiken. — Cramer Armand, Reckheim. — Cuipers Léopold, Schem. — Carriaux Narcisse, sergent, Pomeru. — Claes Jean, caporal, Kerniel. — Courard Nicolas, Flérou. — Cuvellier Louis, Tournai. — Caers François, Lommel. — Cox Joseph, Heers. — Counson Jean, Cureghem. — Collignon Léon, Moiray. — Collignon Victor, Evere bij Brussel. — Collignon Henri, Dollombréux. — Catot Arthur, Rendeux. — Collin Pierre Viermont Laroche. — Crochet Bernard, Arlon. — Cornet Joseph, Biens-Communaux (Liège). — Consent Adelin, Amay. — Claude Hubert, Marene. — Coiat Jean, Préalie. — Craenen Guillaume, sergent, Hasselt. — Collette Emile, caporal, Aywaille. — Charet Nestor, Comblain au Pont. — Collard Joseph, caporal, Aisne (Bomal). — Chabot Felix, Verlaines. — Duckerts Marie Victor Raphaël, sergent, Marche. — Deru Emile, Thoux. — Devreze Gust, Herstal. — Dejonge Léon, Clavier. — Debrus Maurice, Glons. — Delcolle Wilfried, Schaerbeek. — Demazy Honoré, Malmépre. — Determe Lucien, Bertogne. — Demelens Jos, Seraing. — Delvaux Nos., St. Léger. — Damhaut Jules, sergent, Sprimont. — Demarche François, caporal, Sneux Borlon. — Detroux Edouard, caporal, Verlaine Tohogna. — Dozo Henri, caporal, Forêt lez Liège. — Denoz Louis, Louveigné. — Dantine Georges, Huy. — Delforge Félicien, Hollange. — Driessen Henri, Peer. — Deroy Emmanuel, Bruxelles. — Debaye Antoine, Looz. — Dockier Jean, Hannut. — Depas Jules, Merffe. — Dumont Joseph, sergent, Liège. — Dolif Joseph, Marlinne. — Drye Nicolas, Voroux-Goreux. — Deveyer Ferdinand, Birbeek. — Dubuisson, Théodore, Eben Emael. — Drisse Hubert, Xhendremael. — Delcourt Henry, Hollogne aux Pierres. — Deriva Pierre, Loncin. — Dauven Eugene, caporal, Bressoux. — Degroose Albert, caporal, St-Truiden. — Daulne Jean, Arlon. — Desorbay Luc, Saulne (Fr.). — Dejaire Eugene, Burdinne. — Dupin François, Hoppmael. — Driessen François, Fexhe-Sins. — Dupont Alexandre Comblain au Pont. — Douven Joseph Gotherm (Limburg). — Dilliens Henri, Houthalen (Limburg). — Delcourt Alexandre Brainer (Liège). — Duvivier Gérard, Amay (Liège). — Daemen Jean, Canne (Limburg). — Delmotte Jean, Beyne Henusay. — Duchêne Georges, Luik. — Dazoul Edmond, Rotheux-Limière. — Detriche Victor, Eben, Emael. — Digneffe Jan, Vliermael. — Dochain Alexander, Waha-la-Marche. — Detaille Jozef, Sery-Abée. — De notte Jozef, Onseel. — Deliege Henri, Awans-Bierse. — Elias Jozef, Thoux. — Eyben Jozef, Borgloon. — Evard Victor, Brezée. — Erlingen Arnold, Maeseyck. — Ercaerts Pol, Ixelles. — Evard Alfons, Les Bulles. — Eukmans Martin, Overpelt. — Fromentau Nicolas, Bressoux. — Fréson Math., Velroux. — Festrants Leon, St-Truiden. — Flomhont Jan, Aywaille. — Frédéric Karel, Mageret. — Frise Lambert, Luik. — Frayn Victor, Lemont Tavier. — Frognet Victor, Wéhy-Faulliers. — Ferrières, Narcisse, St. Georges-M. Baillese. — Fumal Albert, caporal, Brussel. — Elagother, Alfred, Foutin (Beux). — Francoux Louis, Merdorp. — Fréson Jan, Grand, Looz. — Fiquenne Arthur, Hompré. — Frédéric Louis, Toger. — Fortmaison Leon, Juseret. — Flamend David, Wandre. — Fastré Nicolas, Hoigne-Cheratte. — Triessen Pieter, Gench. — Fagnard Jan, Gfivnégnée. — Gilkinet Kamel, caporal, Villers-le-Bouillet. — Ghysen Arthur, Fexhe-Flins. — Gommere Alois, Gheluwa. — Goyens Henri, Kessenich. — Glaire Honoré, Sibret. — Gathoye Laurent, Bouny-Romsée. — Gossens Jan, sergent, Luik. — Gueubel Victor, Comanster. — Gueubel August, Masey. — Gillardin Alfons, Bellefontaine. — Goding Thomas, Luik. — Guebbe Constant, Morhet. — Gabriel Alexander, Epagné. — Gailhard Richard, Sotteghem. — Geerets Martin, Reckheim. — Geerts Ad., St-Truiden. — Godard Em., Paliseul. — Godard Leon, Paliseul. — Geerts Jan, Ant. Gueben Jozef, sergent-four., Brussel. — Gillotay Mathieu, Jupille. — Grandjean Arsène, Rispeld-lez-Louglie. — Georges Jozef, Grand Halleux. — Gillet Henri, Roy-Marche. — Gérard Lambert, Eugis. — Gérard Jozef, Hos Anthismes. — Glaesmakers Jozef, Heers. — Guebel Adolf, Nouville. — Gilissen Antoine, St. Remy (Luik). — Goffin Henri, Luik. — Geritz Gerard, Curingen, Hasselt. — Gribomont Edward, Virton St. Mard. — Guebel Pieter, Gench. — Gobin Hubert, Vottem.

(Vervolg, morgen)

Leest en verspreidt Uw blad

LIEFDADIGHEIDSWERK. — In de Nieuwe Volkskeuken, Zuidenaamstraat 6, Gent, te bekomen noemden aan 0.50 fr.; soep, patatten, groenten en vleesch. Te beginnen van maandag 7 December.

CRISTAL SOUDA

CRISTAUX DE SOUDE

prima kwaliteit, te bekomen in de fabriek "La Persévérance", Slachthuislaan, 16, Gent.